

ROSTA

SEPT

1979

NR 72

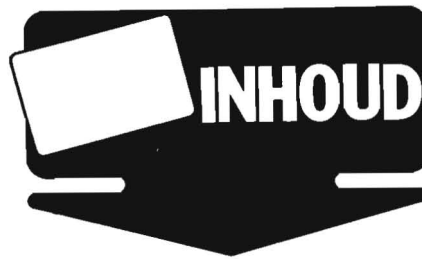

eindelijk werkelijkheid !

ROSTRA

blad van de
economische
fakulteit

jaargang 78 - 79

redaktie

Noor de Bruin
Bert Brunninkhuis
Rob de Klerk
Mic van Wijk
Auke Uilkema
Piet de Vrije
Jos Willenborg
Marie-Renée Bakker

adres

Jodenbreestraat 23
kamer 1339
tel. 525.2497
Amsterdam
kopij zenden naar:
Fakulteitsburo
kamer 2141
Adreswijzigingen:
Studentenadministratie
Jodenbreestr. 23

voorpagina

Herman Schaap

drukkerij

Kaal
Nieuwe Herengracht 61

- pag. 3 Introductiewoord door P. Verburg
pag. 5 Even kennismaken met gewichtige personen en instanties binnen de fakulteit
pag. 7 Noor de Bruin blijft U op de hoogte houden van belangrijke 'vrouwenzaken' (?)
pag. 8 Een verslag van het seminar 'Industrial Organisation'
pag.12 Jan Achten over de accountantsopleiding
pag.14 FR-besluiten inzake 'studenten in de vakgroep'
pag.15 Rond uit de Raad

Nu iedereen alweer een maandje aan de gang is, valt ook weer die vertrouwde Rostra in de bus. Voor de vakantie berichten wij U over het ve trek van twee (top)redakteuren. Gelukkig hebben wij voor hen twee nieuwe krachten kunnen aanwenden. Jos Willenborg en Marie-Renée Bakker zijn reeds op weg om in de voetsporen van hun voorgangers te treden. Ook Hans Soons heeft zich als part-time medewerker reeds verdienstelijk gemaakt. Wat vinden wij zoal in Rostra nr. 72 : Natuurlijk een introductie woord van onze decaan de heer P. Verburg. Op pag. 14 en 15 vindt U artikelen over een heet discussie punt uit voorgaande jaren : 'Studenten in de vakgroep' , berichten van de heer H. Cosijn en Clemens Lutz. Tekst van Maria Brouwer en fotos van Joris Meltzer gaan samen in een verslag over een seminar ' Industrial Organisation' , welk van 20-24 augustus aan onze fakulteit werd gehouden. Aan het begin van dit nieuwe studiejaar wenst Rostra iedereen veel sterkte en steekt zij haarzelf ook maar even een hart onder de riem.

WELKOM

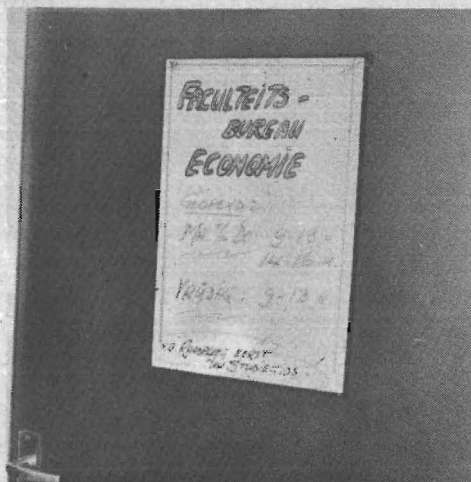
EERSTEJAARS

Gaarne maak ik gebruik van de door de redactie van ROSTRA geboden gelegenheid om de eerstejaars studenten namens de facultaire gemeenschap welkom te heten in ons midden. Het is altijd weer verheugend als een groot aantal jonge mensen door zich aan te sluiten bij onze faculteit belangstelling toont voor de vakgebieden die wij met ons onderwijs en onderzoek trachten over te dragen en te ontwikkelen. Het is ook verheugend als elk jaar weer een groot aantal studenten juist onze faculteit uitkiest voor hun studie. De overgang naar de universiteit zal voor velen van u een belangrijke verandering in het levenspatroon met zich meebrengen. Nieuwe huisvesting, losse of veranderde relaties met het eigen thuis; nieuwe contracten en relaties, veranderde patronen van dagindeling, grotere zelfstandigheid en nog veel meer zaken zullen, voor de een in sterkere mate dan voor de ander, overgangen naar een nieuwe levenssituatie en nieuwe omgangsvormen betekenen.

Universiteit en faculteit hebben getracht door intreedagen en een introductieweek u zo goed mogelijk een beeld van al het nieuwe te geven en te maken dat u zich snel enigszins thuis kunt voelen in deze nieuwe omgeving. Het zijn hulpmiddelen, die belangrijk zijn maar geen garantie geven dat u niet met aanpassingsmoeilijkheden op welk gebied dan ook, zult worden geconfronteerd. Juist daarom beschikt de universiteit over mensen wier taak het is op allerlei gebied met raad en daad ondersteuning te geven daar waar dit nodig is. Schroom niet hier tijdig een beroep op te doen. De studie-adviseur van onze faculteit is altijd bereid de weg naar het juiste adres te wijzen.

VRIJHEID

Vernieuwing niet alleen in het levenspatroon, maar ook in het studiepatroon. Grotere zelfstandigheid, grotere vrijheid en daarmee ook grotere verantwoordelijkheid. Die vrijheid en verantwoordelijkheid komt in het eerste studiejaar nog niet tot uitdrukking in een vrijheid met betrekking tot de keuze van het studiepakket, d.w.z. van de vakken die men wenst te bestuderen. Onze faculteit heeft gekozen voor een brede basisopleiding. Dat wil zeggen voor een breed pakket van vakken die ieder die zich afgestudeerd econoom wil noemen, bestudeerd moet hebben. Deze basisfilosofie is enige jaren na zeer uitvoerige discussies, waarbij ook studentenvertegenwoordigers een zeer belangrijke en op sommige punten ook doorslaggevende invloed hebben gehad, aanvaard. Dit heeft geleid tot een studiepatroon waarin de keuzevrijheid met betrekking tot de te bestuderen vakken pas geleidelijk steeds groter wordt. Maar op ander gebied is die vrijheid wel groot. Niemand verplicht u de colleges te volgen en aan het werk van de werkgroepen deel te nemen. Die vrijheid wordt u niet gegeven omdat wij van mening zouden zijn dat colleges en werkgroepen niet belangrijk zouden zijn. Als we dat meenden, zou het een nationale verspilling zijn al de daarvoor benodigde mankracht in te zetten. De reden voor deze vrijheid is dat wij menen dat u in een levensfase

bent gekomen dat u eigen verantwoordelijkheid moet kunnen dragen jegens uzelf en jegens anderen. Wij vinden het niet erg als mensen die zelfstandig werkend tot goede resultaten kunnen komen, van het onderwijsprogramma weinig gebruik maken. Maar dat zijn er echt niet zoveel. De ondersteuning die het onderwijsprogramma bij uw studie geeft, is voor de overgrote meerderheid een onmisbaar element. Wij betreffen het steeds meer als blijkt dat studenten tot minder goede resultaten komen of moeten afhaken omdat zij zich niet bewust zijn van hun eigen verantwoordelijkheid om van het onderwijsaanbod een optimaal gebruik te maken. Een optimaal gebruik betekent bijvoorbeeld met betrekking tot de werkgroepen dat er ook echt gewerkt wordt, d.w.z. dat men zich grondig voorbereidt op hetgeen besproken gaat worden. Een werkcollege met een groep studenten die niet de moeite heeft genomen zich daarop voor te bereiden, is zinloos. Zonder voorbereiding mee willen doen betekent niet alleen dat men zijn verantwoordelijkheid jegens zichzelf niet nakomt, maar ook dat men anderen kan duperen omdat alleen met voorbereiding een wisselwerking tussen docenten en studenten tot stand kan komen waarvan de gehele groep profiteert.

LOS BANDIGHEID

Vrijheid betekent ook niet losbandigheid. In een grote organisatie als de faculteit is, moet er nu eenmaal een aantal leef- en gedragsregels worden gesteld. Wij verwachten van u dat deze regels worden nagekomen terwille van een optimaal functioneren van uzelf en van anderen. Optimaal functioneren vraagt ook communicatie. Ook in dat opzicht hebt u een eigen verantwoordelijkheid. Zorg ervoor dat u goed en tijdig contact onderhoudt met de docenten, ook buiten de colleges om als dat nodig is. Realiseert u zich, dat ook wat de studie betreft contacten met medestudenten een belangrijke stimulerende factor vormen. Laat moeilijkheden waarmee u bij de studie zit, niet voortwoekeren tot onoverkomelijke obstakels. Docenten, studie-adviseur, uw vertegenwoordiger in de propedeuseraad, zij zijn allen bereid u waar nodig extra hulp te geven. Maar voor een heel belangrijk deel zult u er toch zelf verantwoorde-

lijk voor zijn om het moment te bepalen waarop die extra hulp nodig is. Onzekerheidsproberen wij onze verantwoordelijkheid jegens u zo goed mogelijk na te komen door een studieprogramma te verzorgen dat zgn. onderwijsintensief is, d.w.z. dat door middel van werkgroepen van beperkte omvang (maar door de capaciteitsbeperking soms helaas nog wel wat te groot), een zodanige begeleiding te geven dat het - helaas nog veel te lage - studierendement kan worden verhoogd. Dat is ook de achtergrond van onze zgn. herstructurering van het onderwijs, waarbij wij de onderwijsintensieve methodiek die in de propedeusefase al jarenlang wordt toegepast, ook in de kandidaatsfase hebben ingevoerd en nog verder willen doorvoeren en waarbij ook de collegecycli in de kandidaatsfase van trimesters van elf weken werden uitgebreid tot semesters van zestien weken.

STUDIEDUUR

Ogenschijnlijk lijkt dit tot een verlenging van de studieduur te leiden omdat de cursusduur daarmee van 4 1/3 jaar naar vijf jaar wordt vergroot. Maar juist daardoor is een meer intensieve begeleiding mogelijk, hetgeen moet leiden tot minder studiestakingen of studieovertragingen. Wij verwachten dus door cursusverlenging studieduurverkortung te bereiken. Daarom betreuren wij het - en hebben wij er ook scherp tegen geprotesteerd - dat er bij de regering plannen in de maak zijn om de (basis) studie te verkorten tot vier cursusjaren, waarna er alleen nog voor een zeer beperkt aantal studenten de mogelijkheid open zal staan om die vier jaren te doen volgen door een postdoctorale beroeps- of wetenschappelijke opleiding. Dit zijn overigens problemen die uw studie in het eerste jaar weinig of niet zullen beïnvloeden. Dat ik ze toch even noem, is in de eerste plaats omdat ze ons als facultaire gemeenschap in zijn geheel (en nu dus ook u) aangaan en niet onverschillig mogen laten. Maar ook om u te laten zien dat wij in ons onderwijsprogramma uitgaan van de noodzaak om een goede studiebegeleiding te geven. Een studiebegeleiding die wat de propedeusefase betreft door het college- en werkgroepensysteem veel mogelijkheden biedt. Aan u de verantwoordelijkheid om van die mogelijkheden een optimaal gebruik te maken.

P. Verburg, decaan

Uw opleiding tot econoom kan een b-r-e-d-e basis vormen

U bent geheel of bijna afgestudeerd. Uw richting: bedrijfseconomie.

Uw keuze: accountancy.

Uw wens voor de toekomst: een goede maatschappelijke positie. Alles hangt af van de weg die u nú inslaat.

Daarom is een informatief gesprek met Pelser, Hamelberg Van Til & Co. op dit moment van groot belang.

Wij bieden u de ideale mogelijkheden om uw verdere studie (voor Registeraccountant) te combineren met werk-in-de-praktijk, ook in het internationale vlak.

Afwisselend, goed gesalarieerd werk met gunstige

secundaire arbeidsvoorwaarden.

Bovendien vergoeden wij uw studie- en reiskosten.

Wendt u zich daarom eens voor het verkrijgen van nadere inlichtingen telefonisch (020 - 718383) of schriftelijk tot de heer G.C.H. Beekhuis, hoofd van de afdeling personeelszaken Pelser, Hamelberg, Van Til & Co., Jacob Obrechtstraat 53, 1071 KJ Amsterdam.

**Pelser, Hamelberg,
Van Til & Co.**

maatschap van registeraccountants

Pelser, Hamelberg, Van Til & Co. is een middelgrote maatschap van registeraccountants waarbij in 13 Nederlandse vestigingen en in Brussel samen ca. 500 personen werkzaam zijn. De maatschap beschikt over een organisatie-adviesgroep, een computer audit sectie en een fiscale afdeling. Internationaal wordt samengewerkt met Mc Lintock Main Lafrentz & Co.

Amsterdam-Arnhem-Breda-Brussel-Drachten-Eindhoven-'s-Gravenhage-Haarlem-Heerlen-'s-Hertogenbosch-Nijmegen-Rotterdam-Utrecht.

EVEN KENNISMAKEN

EEN NIEUW JAAR MET NIEUWE EN OUDE GEZICHTEN. VOOR IEDEREEN DIE NIEUW IS AAN DE FAKULTEIT MAAR OOK VOOR DIEGENEN DIE AL EEN TIJDJE MEELOPEN, HEEFT ROSTRA EEN KLEINE KARIKATUUR GEMAAKT VAN EEN PAAR PERSONEN EN INSTANTIES WAARMEE JE ZOAL, WELLICHT SNEL, MEE IN KONTAKT KAN KOMEN.

CLEMENS LUTZ

Studentvertegenwoordiger in het dagelijksbestuur van de fakulteit.

Clemens is nu 4^e jaars student en is tot het eind van zijn kandidaatsfase gevorderd. Reeds vanaf het begin van zijn studie is Clemens actief geweest in en rond het fakultaire gebeuren. Veel van zijn beste krachten heeft hij in dienst gesteld van de Aktiegroep Economen. Dat dit enthousiasme tot verantwoordelijk werk leidt zal duidelijk zijn. Clemens zit nu dan ook al weer drie jaar in de fakulteitsraad. De eerste twee jaar als gewoon student lid, het laatste jaar als lid van het dagelijks bestuur. Tot aan de verkiezingen zal hij dit blijven doen samen met P. Verburg (voorz.) en H. Koenders (secr.)

De leden van het dagelijks bestuur worden voorgedragen uit de verschillende groeperingen in de fakulteitsraad en daarna gekozen door de gehele fakulteitsraad. In dit geval werd Clemens voorgedragen door de AGE, de grootste studenten fractie in de fak. raad. Het dagelijks bestuur heeft tot taak het voorbereiden van de agenda van de fakulteits raad en erop toe zien dat de besluiten van de fakulteits raad worden uitgevoerd. Als studentlid van het dagelijks bestuur wordt Clemens geacht vooral de belangen van de studenten te behartigen.

Indien een student problemen heeft met de fakultaire regels of met het onderwijs programma kan hij/zij zich altijd tot Clemens wenden. Ook bij andere moeilijkheden (die in verband met de FR staan) wil hij best als vraagbaak of wegwijzer optreden.

Clemens is te bereiken op kamer 3117 tel 4258 of anders vaak op kamer 2163 tel 4122

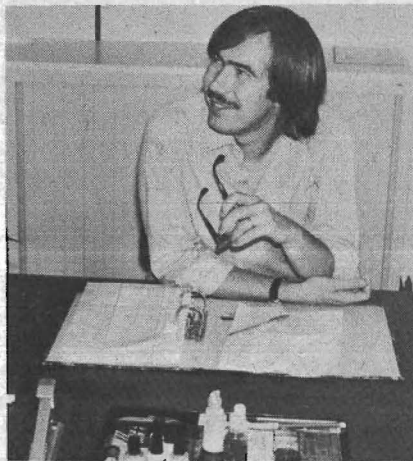

PS De fakulteits raad is het hoogste bestuurlijke orgaan binnen de fakulteit. Door haar dienen benoemingen, regels van orde, onderwijsprogramma's en geldelijke zaken goedgekeurd te worden. In geval van moeilijkheden is zij enkel aan aan de universiteitsraad verantwoording schuldig. De FR bestaat uit 14 leden waarvan (op het ogenblik) 7 wetenschappelijk personeel, 1 techn. adm. personeel en 6 student leden. Zij kiest een dagelijks bestuur dat bestaat uit een voorzitter, een secretaris en een student lid.

BERT VAN GELDER

Studie adviseur

Bert is als full-time studie adviseur verbonden aan de economische fakulteit. Men kan hem raadplegen nav allerlei problemen die verband houden met zaken in en deels rond de fakulteit en studie in het algemeen. Te denken valt hierbij aan meningsverschillen met docenten, normering studieprestaties in verband met beurzen en toelagen, studievertraging en op het gebied van programmering van de studie of eventuele beroepsadviezen. Bert geeft adviezen of kan je door verwijzen in al die gevallen waarbij de problemen binnen de fakulteit liggen (in ruime zin), ongeacht of de zaak privé is, dan wel elders zijn oorzaak vindt.

DECANEN

Voor meer algemene problemen die meer met de studie in het algemeen te maken hebben, zoals militaire dienst, beursaanvragen, huisvesting of privé, kan men terecht bij de studiedecanen op de Nieuwe Doelenstraat 9.

In geval van twijfel kan men de studie gids raadplegen of anders altijd wel bij Bert binnen stappen om zodoende bij de juiste instantie te komen. Veel mensen schromen nog om vooral met privé problemen bij vreemden aan te kloppen. Bert van Gelder is echter een van die instanties aan de universiteit die er speciaal voor aangesteld zijn om ook in dit soort zaken van advies te dienen. Je kan dus gerust bij hem aan kloppen en probeer dat niet te doen als het te laat is. Bedenk ook dat het vaak de problemen zijn, die op zijn terrein liggen, welke studie moeilijkheden opleveren.

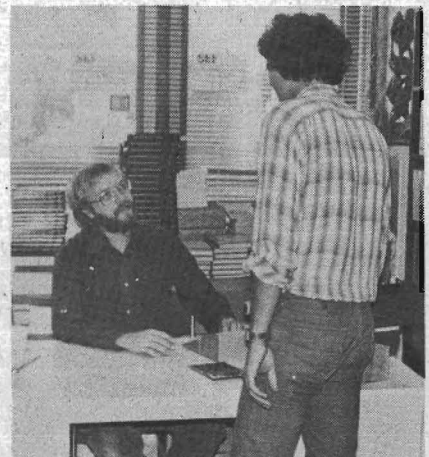
Bert van Gelder kamer 2150 tel 4138 (officieel) spreekuur: donderdag 10⁰⁰ - 13⁰⁰ uur

Bert krijgt binnenkort waarschijnlijk een andere kamer. Tot december zal hij dan te vinden zijn op kamer 2158 (tel 4138) daarna op kamer 2131 (tel 4139).

SEF

De SEF, bij wie is die nu eigenlijk niet bekend? Al vanaf de eerste dag van je studie heb je met deze vereniging te maken. Zij verkopen alle verplichte studieboeken voor de propedeuse uit voorraad en ook voor de kandidaats fase zijn alle verplichte boeken aanwezig. Mocht men nog andere studie literatuur willen aanschaffen dan kan dat ook via de SEF. Mv de lidmaatschapsgelden en omdat zij als non-profit organisatie werkt kan de SEF ruim 10% korting op al deze boeken leveren. Alhoewel de boeken het belangrijkste artikel van de SEF vormt is zij zeker niet het enigste. Kopieën kunnen tegen een lage prijs worden gemaakt, daarnaast bemiddelt de SEF bij verkoop van 2^e hands boeken. Naast de studie boeken verkoopt zij ook zg kritische literatuur. Een blik in het aanbod is zeker de moeite waard. Ook grammofoonplaten kunnen tegen een vaste lage prijs bij de SEF worden besteld. De SEF beschikt over een stencil machine die men voor vrij gebruik kan huren. Als laatste noem ik de zorg van de SEF voor de informele kontakten op de fakulteit mv haar regelmatig wederkerende borrels. Al dit werk bij de SEF wordt gedaan door een groep vrijwilligers. Als ook jij er wat voor voelt om mee te werken aan dit service apparaat vraag dan gerust aan de balie over de bezigheden die nog gedaan moeten worden. (Ook voor nieuwe ideeën staan wij steeds open).

SEF kamer 2167 tel 4120
open ma t/m vrij 11⁰⁰ - 15⁰⁰ uur.

ROSTRA

Reeds langer dan 25 jaar nu bestaat het faculteitsblad Rostra. Rostra betekent sreekgestoelte. Dat geeft al de functie van het blad weer. Een ieder die iets heeft te melden dat te maken heeft met de faculteit of met meer algemene economische vraagstukken kan bij de Rostra terecht. Dat geldt voor hoogleraren en andere retenschappers die op die manier de vruchten van hun geest aan de wereld bekend kunnen maken. Maar ook voor studenten stelt Rostra haar kolommen beschikbaar. Als je daarvan gebruik wil maken kun je je kopy afgeven bij de SEF, het faculteitsbureau of bij de redactie op kamer 1339 (tel 2497).

Jonge Bedrijfseconomen (m/v) met ambities voor accountancy

De Interne Accountantsdienst van de Amro Bank verricht de accountantscontrole van het Amro concern t.b.v. het afgeven van het certificaat bij de interne jaarrekening. Deze controle richt zich op de diverse bedrijfsafdelingen, dochterondernemingen en het kantorennet. De dienst is onderverdeeld in een aantal sectoren. Direct onder de directeur van de I.A.D. ressorteert het Stafbureau. Het Stafbureau richt zich met name op het ondersteunen van het vaktechnische niveau van de controlewerkzaamheden, alsmede op het verstrekken van adviezen aan de directeur van de IAD en de afzonderlijke sectoren.

Ter versterking van het Stafbureau zoeken wij enkele jonge bedrijfseconomen. Na een inwerkperiode zullen de werkzaamheden met een grote mate van zelfstandigheid worden verricht. Bij het controleren wordt steeds meer gebruik gemaakt van de computer.

Interne cursussen (automatisering, controletechnieken e.d.) vormen een onderdeel van het opleidingsprogramma. Daarnaast wordt het volgen van de postdoctorale studie accountancy door ons gestimuleerd. Hiervoor zijn ruime faciliteiten aanwezig.

Op grond van opgedane ervaring en studieresultaten zijn doorgroei-mogelijkheden aanwezig. De standplaats is Amsterdam.

Een psychotechnisch onderzoek maakt deel uit van de selectieprocedure. Het resultaat hiervan kunt u, voordat rapportage aan de bank plaatsvindt, met het testbureau bespreken.

Indien u belangstelling heeft voor deze veelzijdige functie, kunt u contact opnemen met de heer H.J. Wiggers, telefoon 020-283028.

Uw schriftelijke sollicitatie kunt u sturen naar de Amro Bank, afdeling Kaderwerving Hoofdbanken, Herengracht 586, 1017 CJ Amsterdam.

amro bank

79/686

**BESTEK
81
MOET
VAN DE
BAAN**

"Bestek '81 moet van de baan"

**SOCIAAL FORUM
29 SEPT**

DEN HAAG

In Rostra nummer 71 van voor de vakantie besteedden we aandacht aan de beweging tegen Bestek '81. We publiceerden een samenvatting van een verklaring van 91 economen -waaronder ook docenten van onze Faculteit- die het economisch beleid van de regering sterk bekritiseerde. Daarnaast leverde in dezelfde Rostra een aantal studenten, docenten en leden van de TAS hun kritiek op Bestek '81. Het landelijk comité "Bestek '81 moet van de baan" organiseert op

zaterdag 29 september een Groot Sociaal Forum. Hier zullen alle sub-groepen van het anti-Bestek comité zoals de groepen in de gezondheidszorg, het onderwijs, bij de werklozen, in de metaal e.d. hun inbreng hebben bij een discussie over een progressief alternatief voor Bestek '81. Ook de sub-groep "economen tegen Bestek '81" zal aan dit forum deelnemen. Deze economen treffen nu reeds voorbereidingen door het publiceren van studies om een alternatief voor een regeringsbeleid nader gestalte te geven.

Op het Forum op zaterdag 29 september is iedereen welkom. Kontaktpersoon op onze Faculteit is H. Oostendorp, kamer 2136, tel. 525. 4136. Bij hem zijn ook toegangskaarten te verkrijgen.

Piet de Vrije

VROUWEN-WERK

IN S.U. EN V.S.

Vlak voor de zomer van dit jaar kwam bij de SUN een in een nieuw jasje gestoken boek van Evelyne Sullerot uit: 'Geschiedenis en sociologie van de vrouwenarbeid'. Het is voor het eerst uitgegeven in 1969 en door de SUN enigszins bewerkt.

In het tweede deel 'Een overzicht van de vrouwenarbeid in Europa en de V.S. in onze tijd' geeft de schrijfster een aantal cijfers, die het tijdvak van 1965 tot 1969 beslaan. Hoewel de cijfers dus van ruim tien jaar geleden dateren lijkt mij dat zij toch ook voor 1979 relevant zijn, daar er in de situatie van de werkende vrouwen nog steeds niet veel (ten goede) veranderd is.

S.U.

In de Sovjet-Unie werken relatief veel vrouwen, nl. 48% van de vrouwelijke bevolking tussen 16 en 54 jaar. Van de rest houdt zich slechts een klein deel uitsluitend bezig met de huishouding. De vrouwen gaan op hun 55-e met pensioen, maar het straatbeeld daar laat zien dat deze vrouwen zich behalve met het verzorgen van de kleinkinderen met allerlei andere taken bezig houden. Veel oudere vrouwen in de kolchozen bv. blijven ook na hun officiële staatspensioen nog werken. Behalve het vrij grote aantal werkende vrouwen is ook de verdeling van die vrouwen over de verschillende soorten werk interessant. Steeds minder vrouwen werken in de landbouw, het aantal vrouwen dat 'intellectuele arbeid' verricht is relatief sterk toegenomen. In de textielindustrie zijn de vrouwen nog steeds in de meerderheid, evenals in de levensmiddelenindustrie. Maar er is één tak van industrie die de vrouwen echt 'veroverd' hebben, nl. de grafische industrie. Vrouwen vormen 76% van de zettters. Dit percentage wordt in geen enkel land evenaard, want de drukkerij is als vandoordmannenterrein. Zeker in Nederland, waar op de grafische MTS-en maar heel weinig meisjes zitten.

In vergelijking met andere landen zijn de vrouwen nog steeds vrij talrijk in de bouw: 18% van de werknemers is vrouw. Maar de meest spektakulaire recente ontwikkelingen hebben plaats gevonden in de 'intellectuele' beroepen. In 1939 hadden 3,8 op de 1000 vrouwen een diploma van een instelling van hoger onderwijs, in 1962 zijn er ruim 7 miljoen vrouwen met zo'n diploma, ofwel 54% van de bevolking die onderwijs op universitair nivo genoten heeft. Een voorbeeld: er waren in de S.U. in 1939 74.600 vrouwelijke artsen, wat op zich toen al een indrukwekkend aantal was. In 1965 waren het er al 366.000, d.w.z. dat 76% van de artsen vrouwen waren. Dat dit geen catastrofe blijkt te veroorzaken, blijkt uit het feit dat men in de S.U. even oud wordt als in de V.S. (waar 6% van de artsen vrouw is).

Dezelfde ontwikkeling ziet men bij de ingenieurs: van 44.000 vrouwelijke ingenieurs in 1941 zijn het er in 1965 487.000 geworden. Terwijl in westelijke landen het aantal vrouwelijke ingenieurs te verwaarlozen is (in Engeland bv. zijn het er in 1965 maar 149). De laatste twintig jaar is zelfs het aantal vrouwelijke ekonomen (mocht deze combinatie tenminste bestaan...) enorm toegenomen: van 18.000 tot 119.000 in 1965. Veel van die vrouwen worden statistica (??), als lid van het personeel van de Vijf-jaren plannen.

*• Het Europa-instituut van de RU te Leiden heeft uitgerekend dat gelijk loon voor vrouwen slecht is voor onze economie. Nog veel slechter wordt het - aldus de wetenschappers - wanneer ook nog de gelijkheid in de sociale zekerheid wordt doorgevoerd. Natuurlijk. Als je je concurrentiepositie met het buitenland wil behouden, dan doe je dat door vrouwen (en jongeren) uit te buiten. Dat doen we al jaren zo. Wil je die ongelijkheid opheffen... dan is het jouw schuld dat de economie naar de knoppen gaat. **
Te gek om los te lopen.

V.S.

In de V.S. is de situatie heel anders dan in de S.U. Vrouwen roepen daar een heel ander beeld op dan in de S.U., zij zijn daar veel meer moeders en echtgenotes. Het lot van de werkende vrouw steekt zeer ongunstig af bij dat van de mannen, zelfs bij dat van negers. (De positie van werkende negerinnen moet dan wel héél slecht zijn). Veel jonge vrouwen willen best werken, maar zij wor-

den geremd door een soort schuldgevoel, doordat zij bespottelijk gemaakt worden en door de afkeuring van hun omgeving. Hoewel er veel betere opleidingen voor meisjes zijn gekomen na de tweede wereldoorlog, en de Wet op de Burgerrechten (bekend om zijn poging tot rassenintegratie) gebruikt werd om diskriminatie op grond van geslacht tegen te gaan, hebben vrouwen niet toegang tot alle gebieden van de arbeidsmarkt, en zeker niet tot de bestbetaalde.

De massa van de werkende vrouwen in Amerika wordt gevormd door vrouwen die wel een aardig baantje hebben; maar er is maar een bijzonder klein aantal vrouwen dat een bijdrage levert tot de grote vlucht die de technologie, het wetenschappelijk onderzoek en de Amerikaanse cultuur genomen hebben. De meeste vrouwen werken in de tertiaire sektor (80%) en het aantal vrouwelijke 'white Collars' neemt nog steeds toe. En wat betreft de 'professionals' (vrouwen die carrière maken of een vrij beroep hebben): de enige belangrijke groep is die van onderwijzend personeel en het verplegend personeel (dit i.t.t. de S.U. waar zoveel vrouwelijke artsen zijn). Hoewel men zich in de V.S. wel zorgen maakt over deze feiten, is het nog steeds zo, dat verreweg de meeste vrouwen werken in slechtbetaalde banen waarvoor niet veel scholing vereist is en die volgens traditie altijd de hare zijn geweest. Waarschijnlijk overbodig om hieraan toe te voegen dat dit laatste ook nog steeds in West-Europa geldt.

NdB.

Evelyne Sullerot- Geschiedenis en sociologie van de vrouwenarbeid. SUN-reprint nr. 31, Socialistiese Uitgeverij Nijmegen, 1979.

Uit een onderzoek over een televisieactualiteiten rubriek 1975-1978.

Geïnterviewde personen: 88% mannen, 12% vrouwen.

Politiek, arbeid, economie en oorlog worden overwegend door mannen behandeld.

Deskundige vrouwen worden in meerderheid opgevoerd als het gaat om kleine misstanden (sociale onrechtvaardigheden) en de zachte sector (onderwijs, gezondheidsproblemen en emancipatiezaken).

6% van alle behandelde onderwerpen ging over onderwijs, gezondheidsproblemen en emancipatiezaken. *

SEMINAR 'INDUSTRIAL

CONFERENTIE

The structure of european industry

Onder deze titel werd van 20 tot 24 augustus een conferentie belegd in de gebouwen van de economische faculteit. De conferentie was georganiseerd door Prof. de Jong, geassisteerd door de overige leden van de leerstoelgroep Externe Organisatie. Het centrale thema van het congres werd gevormd door een aantal studies van Europese bedrijfstakken. Er bestaan weinig bedrijfstakstudies die op een Europees niveau de structuur en het functioneren van bedrijfstakken behandelen. Op de conferentie werd een groot aantal 'papers' bediscussieerd van merendeels buitenlandse economen, die werkzaam zijn op het gebied van de industriële economie. Het is de bedoeling dat de bewerkte 'papers' worden gebundeld in een boek "The structure of european industry" geheten. De bedrijfstakstudies werden voorafgegaan door 2 papers over onderwerpen van meer algemene aard en besloten werd met een paper en een discussie over herstructurering en industriepolitiek.

In het navolgende zal ik op verzoek van de Rostra-redactie verslag doen van het congres. Ik zal van ieder 'paper' in het kort de essentie proberen weer te geven, zonder aanspraak op volledigheid te kunnen maken.

INSTITUTIES

De conferentie werd geopend door Prof. Verburg, decaan van de faculteit en ingeleid door Prof. de Jong. Op de eerste conferentiemiddag werden 2 algemene papers behandeld. Prof. Daems (Brussel, Antwerpen) beet de spits af met een studie over de opkomst van de grote ondernemingen. Grote ondernemingen worden meestal geleid door managers, terwijl het kapitaal wordt verschaft door aandeelhouders, die niet met de leiding van het bedrijf belast zijn. Deze grote organisaties met hun hiërarchische structuur beheersen tegenwoordig vele bedrijfstakken en een groot deel van de industriële productie in de ontwikkelde landen. Daems probeert in zijn onderzoek een verklaring te vinden voor de huidige dominantie van managers geleide organisaties. Hiertoe heeft hij de ontwikkeling van de corporaties in Duitsland en in de Verenigde Staten in de dertiger jaren van deze eeuw vergeleken. Hierarchieën zijn volgens Daems in een aantal bedrijfstakken de belangrijkste institutie geworden, omdat hiërarchieën voordelen hebben boven andere instituties als de markt of kartels. Het onderzoek naar de efficiëntie van verschillende institutionele regelingen is een vrij nieuw onderzoeksgebied binnen de industriële economie.

HANDEL

De tweede, algemene inleiding werd gegeven door Prof. Caves (Harvard). In zijn paper over de internationale handel binnen bedrijfstakken in 13 geïndustrialiseerde landen probeert hij een verklaring voor de groei van de internationale handel in de laatste decennia en de specialisatie, waarmee dit gepaard ging, te geven. Uit het model dat Caves ontworpen heeft blijkt dat het

al of niet bestaan van tariefbarrières maar een beperkte verklaring vormt voor de toegenomen binnen-bedrijfstakhandel. Belangrijk zijn de aard van het product en de daarmee verbonden aard van de productdifferentiatie in het verklaren van de toegenomen handelsstromen. Complexe producten (zoals auto's) waaraan veel schaalvoordelen verbonden zijn, leiden tot een grotere binnen-bedrijfstakhandel dan eenvoudige pro-

Shepherd uit Michigan (l) en Caves uit Harvard (r).

ducten, gekenmerkt door merkendifferentiatie en reclame. Na deze algemene studies op de eerste dag van het congres werden de volgende drie dagen besteed aan bedrijfstakstudies. In totaal werden 9 bedrijfstakken behandeld, variërend van zeer geconpliceerde bedrijfstakken als de computer- en de farmaceutische industrie tot een technisch relatief ongeconpliceerde bedrijfstak als de cementindustrie.

VOEDSEL EN BIER

Dr. Linda, werkzaam bij de afdeling mededingingsbeleid van de EEG in Brussel, heeft een vergelijkende studie gemaakt van verschillende sectoren van de voedselindustrie in de EEG-landen. Tussen de verschillende subsectoren en tussen de EEG-landen bestaan grote verschillen wat betreft concentratiegraad, verticale integratie en, waar door Linda de nadruk op werd gelegd: winstgevendheid. De meest winstgevend sub-sector van de voedselindustrie is de drankindustrie. Wat de verschillen tussen landen betreft, staat de Engelse voedselindustrie binnen de EEG als de meest winstgevende genoteerd. De structuur en het concurrentiegedrag van de Europese bierindustrie kwamen aan de orde in een 'paper' van M. Brouwer (Amsterdam). De nadruk in dit paper lag op de institutionele factoren en de verschillen in preferenties van consumenten ter verklaring van de situatie in deze industrietak. Bovengenoemde factoren verklaren naast technische schaalvoordelen de ondernemingsomvang in de bierindustrie en zijn verantwoordelijk voor de verschillen in ondernemingsomvang die er bestaan tussen landen en tussen onderne-

AUTO

De structuur van de Europese auto-industrie werd belicht door W.J. Adams (Michigan). De auto-industrie is een complexe industrie, gekenmerkt door veel internationale handel. De binnenlandse concentratiegraad is hoog, doordat ieder land slechts een gering aantal auto-productiebedrijven kent. Door de internationale handel is de verkopers- of marktconcentratie aanzienlijk geringer dan de producentenconcentratie.

Op dit aspect was de studie van Adams vooral gericht, hetgeen hij had uitgewerkt in een economische bepaling van het verschil tussen de beide vormen van concentratie.

PULP EN PAPIER

F. Gobbo (Bologna) heeft studie gemaakt van de pulp- en papierindustrie, waarvan hij enige resultaten op de conferentie presenteerde. In een studie over de papierindustrie dienen de Scandinavische landen en N-Amerika betrokken te worden, omdat dit de belangrijkste leveranciers van grondstoffen zijn. De pulp- en papierindustrie wordt gekenmerkt door aanzienlijke schaalvoordelen en voordelen, verbonden aan verticale integratie. Dit geldt vooral voor de productie van namaak-papier als intermediair product en veel minder voor de productie van specialiteiten, bestemd voor de finale consument. De concentratie in de pulp- en papierindustrie is belangrijk toegenomen sinds WO-II maar is nog steeds laag als we een vergelijking maken met andere kapitaalintensieve bedrijfstakken, zoals de chemische, de olie- en de staalindustrie.

CEMENT

Een andere bedrijfstak die vooral aan andere bedrijfstakken levert, is de cementindustrie. H. Bianchi (Bologna) en D. Gribbin (Price Commission, Londen) hebben de cementindustrie in de EEG-landen onderzocht (Frankrijk, Duitsland, Italië en Engeland) met een accent op het overheidsbeleid m.b.t. de bedrijfstak. Er bestaan grote verschillen in het tempo, waarmee technologische

ORGANISATION'

vernieuwingen in de cementindustrieën van de verschillende landen ingevoerd zijn. Engeland (het zal geen verbazing wekken) is het land waar nieuwe productieprocessen het minst ingevoerd zijn. Uit hun studie blijkt, dat een zelfde overheidsbeleid, nl. prijscontrole, geheel verschillende gevolgen kan hebben. In Frankrijk heeft prijscontrole de ondernemers onder druk gezet nieuwe productietechnieken te introduceren, terwijl de prijscontrole in Engeland niet heeft weten te verhinderen, dat kartelafspraken met een verhogend effect op innovatie gehandhaafd bleven.

STEENKOOL

De steenkolenwinning werd belicht door Prof. Lenel (Mainz) waarbij het accent lag op de Duitse situatie. De steenkolenwinning heeft na WO-II vele ups en downs gekend, waarbij de concurrentie met andere energiebronnen (olie, aardgas, kernenergie) een belangrijke rol speelt. Toen de olie goedkoop was, leek de steenkolenwinning geen lang leven meer beschoren. In de huidige tijd met zijn hoge energieprijzen zijn de perspectieven voor de steenkolenwinning weer rooskleuriger geworden.

COMPUTER

Ook technologisch geavanceerde bedrijfstakken als de computerindustrie en de farmaceutische industrie zijn geanalyseerd en op de conferentie behandeld. Een Franse groep economen uit Parijs (Nanterre) en Aix en Provence hebben een studie verricht naar de Europese computerindustrie. M. Delapierre presenteerde de enige bevindingen. De computerindustrie is een zogenaamde speerpuntindustrie, overheerst door de Amerikanen (IBM), maar waarvoor de Europese regeringen veel belangstelling hebben, omdat men in deze geavanceerde bedrijfstak de boot niet wil missen. De producten van de computerindustrie bestaan zowel uit hardware als uit software producten. De software sector van de computerindustrie kan i.t.t. de hardware kleinschalig genoemd worden. Grote computerfabrikanten, vooral IBM, hebben echter strategieën ontwikkeld om de ont koppeling van hard- en software te voorkomen, zodat zij ook in deze markt

Gribbin uit Londen (l), de Jong uit A'dam (m) en Adams uit Michigan (r)

hun aandeel konden behouden. Delapierre benadrukte het belang van Europese samenwerking in de computerindustrie, omdat het welhaast onmogelijk is op nationale schaal computercapaciteiten te creëren.

FARMACIE

Professor de Jong (Amsterdam) presenteerde een analyse van de Europese, farmaceutische industrie. Deze geavanceerde en tevens winstgevende bedrijfstak is na een periode van snelle expansie nu in een rustiger water terechtgekomen. De research levert steeds minder werkelijk nieuwe medicijnen op, terwijl de door de overheid gestelde eisen scherper zijn geworden. De vraag naar medicijnen is prijsinelastisch, vanwege het grote belang dat vanzelfsprekend aan gezondheid wordt gehecht en door het feit dat de dokter voorschrijft en de consument meestal zelf niet betaalt. De prijsconcurrentie bestaat wel voor oude producten, maar nieuwe merken worden toch voor veel hogere prijzen op de markt gebracht. De prijsverschillen tussen landen zijn aanzienlijk, onafhankelijk van de concurrentiesituatie, maar vooral van het overheidsbeleid.

De Jong komt tot de conclusie dat om de prijzen van farmaceutische producten te laten dalen het noodzakelijk is de internationale handel in farmaceutische producten van zijn beperkingen te ontdoen en het voeren van merknamen te verbieden.

STAATSBEDRIJVEN

Professor Shepherd (Michigan) presenteerde een vergelijkende studie naar staatsbedrijven in de VS en in Europa. Dit is geen bedrijfstakstudie, omdat staatsbedrijven in verschillende bedrijfstakken voorkomen. Bedrijven kunnen om een aantal redenen staatsbedrijven zijn geworden, zoals vanwege natuurlijke monopolies (openbaar nut) of externe effecten, maar ook om historische redenen (de auto-industrie in Frankrijk). Shepherd ging vooral in op de begripsmatige problemen, die aan het begrip staatsbedrijf zijn verbonden. Meestal wordt de eigendom als criterium genomen, maar misschien is controle wel een beter criterium. Shepherd pleitte voor het laten optrekken van de ideologische mist, die rond het onderwerp staatsbedrijven hangt en pleitte voor een neutrale benadering, waarbij aan het efficiency-aspect zeker niet voorbijgegaan mag worden.

ZWEDEN

Nadat de bedrijfstakstudies de revue waren gepasseerd kwam op de laatste dag van de conferentie het vraagstuk van de herstructurering van de industrie en het industriebeleid van de overheid aan de orde. B. Carlsson (Stockholm) had al eerder verslag gedaan van de problemen, waar de Zweedse industrie op het moment mee kampt. Zweden heeft na de oorlog de grootste economische groei van alle ontwikkelde landen meegemaakt.

Maria Brouwer is werkzaam bij de Stichting voor Economisch Onderzoek en lid van de leerstoelgroep Externe Organisatie. Wij vroegen haar verslag te doen van het seminar Industrial Organization dat onlangs plaatsvond. Het resultaat daarvan treft u hieronder aan.

De groei in andere Europese landen was ook hoog, wat door Carlsson verklaard werd uit het dichten van de 'technology gap' die er tussen Europa en de VS bestond. De relatief hogere groei in Zweden is te danken aan de internationale specialisatie van Zweden in grondstoffen. Een belangrijke peiler van de Zweedse industrie is de pulp- en papierindustrie, die een zeer gunstige prijsontwikkeling heeft gekend in de voorbije jaren. Andere sterke bedrijfstakken in Zweden waren de staalindustrie, de scheepsbouw en de auto-industrie. De kracht van de Zweedse industrie ligt in zijn technologische geavanceerdheid en daardoor hoge arbeidsproductiviteit. In een aantal bedrijfstakken is Zweden echter achterop geraakt, zoals in de staal- en de papierindustrie. Omdat de specialisatie van

Brouwer uit A'dam (l) en Pelkmans uit Tilburg (r)

Zweden veel lijkt op die van Japan, is de concurrentie hevig. Net als in het verleden zal Zweden het accent moeten verleggen naar andere bedrijfstakken, zoals de machine-industrie, om uit de huidige malaise te geraken.

HERSTRUCTURERING

Een meer algemene diagnose van de herstructureringsproblematiek werd gegeven door Professor Jacquemijn (Leuven). Met behulp van de wet van Verdoorn karakteriseerde hij de huidige problematiek als een te geringe groei van de industriële werkgelegenheid, ten gevolge van een afnemende groei van de industriële productie en daarmee van de exporten. Een aantal landen komen daardoor in betalingsbalansmoeilijkheden wat een verdere rem op de economische groei betekent. Professor van der Zwan (Rotterdam) kenschetste de huidige problemen in de industrie als de omkering van het proces van 'zelfversterkende groei', dat tot voor kort werkzaam is geweest.

Als gevolg van de ontstane stagnatie en de daarmee gepaard gaande overcapaciteiten is de omgeving waarin ondernemingen opereren onzeker geworden, waardoor zij terughoudender zullen zijn met investeren. De overheid kan in zo'n situatie interveniëren en d.m.v. een actieve industriepolitiek de industrie naar nieuwe groeipaden proberen te leiden.

Uitermark (Ministerie van Economische Zaken) was gereserveerder ten aanzien van de mogelijkheden van een actieve industriepolitiek.

DISCUSSIE

In de op de inleidingen volgende discussie werd nader op de moeilijkheden waarmee een overheid wordt geconfronteerd als ze een industriepolitiek gaat voeren, ingegaan. Ik volsta met het weergeven van enige opmerkingen. De overheid heeft de medewerking van het bedrijfsleven nodig, omdat ze geen industriepolitiek tegen de zin van het bedrijfsleven in kan voeren.

Prodi uit Bologna (l) en Jacquemin uit Leuven (r).

Dan bestaat echter de mogelijkheid, dat bedrijven alleen in industriepolitiek toestemmen, als het hen goed uitkomt. Een gevaar verbonden aan industriepolitiek is, dat het leidt tot een vermindering van concurrentie, doordat de aandacht vooral gericht wordt op kleine bedrijven. Multinationale ondernemingen compliceren een industriebeleid, omdat ze hun investeringen kunnen verplaatsen. Een industriebeleid zou misschien de grootste kans van slagen hebben, als ze zich zou richten op het gemakkelijken van de introductie van nieuwe technologieën, door de risico's hieraan verbonden te verminderen. Dit is één van de elementen van de japanse industriepolitiek, die als een succesvol voorbeeld kan worden beschouwd. Hoe een industriepolitiek eruit moet zien, zal voorlopig wel een onderwerp van discussie blijven.

Maria Brouwer

Deze exclusieve fotoreportage werd verzorgd door Joris Meltzer

Elke afstuderende bedrijfseconoom (m/v) zou dat verhelderende gesprek met Unilever moeten hebben.

Waarbij wij veronderstellen dat u de tijd rijp acht voor brede oriëntatie op financieel-economische functies. De mogelijkheden bij Unilever kunnen we zonder meer aantrekkelijk noemen. Primair door decentralisatie, zodat bij dochtermaatschappijen en op hoofdkantoorafdelingen te kiezen valt uit een verscheidenheid van functies. Daarnaast brengt de ongekende diversiteit van "allegaase" producten, die het Unilever assortiment kenmerkt, een gezonde dosis dynamiek met zich mee die doorwerkt in de bedrijfseconomische functies.

Hoe kunnen we uw eventueel toekomstige functie bij Unilever globaal omschrijven? Als gestueerd midden in de dagelijkse productie en afzet van een der werkmaatschappijen bijvoorbeeld, waarbij u intensief contact onderhoudt met productie, inkoop en marketing. U ontmoet hier moderne productie-, marketing- en verkooptechnieken en ervaart dat voor beheersing van deze processen in alle geledingen bedrijfs-economische ondersteuning van belang is.

Een bijdrage in formulering en uitvoering van het beleid wordt binnen korte tijd van u verwacht. Overigens blijkt ook Unilevers afdeling Interne Accountantscontrole vaak een interessant platform voor verdere ontplooiing. Met direct al een functie die een controlerende en adviserende taak plezierig integreert. U ontmoet in uw werk enorm gevarieerde Unilever-bedrijven. Dit resulteert niet alleen in een afwisselende job, maar geeft u tevens een waardevol pakket ervaring, door Unilever ook voor toekomstige functies hooglijk gewaardeerd.

Als u uzelf in een beleidsuitvoerende en formulerende sector bij Unilever ziet zitten, periodieke wisseling van functie en standplaats aantrekkelijk vindt en bovendien niet schrikt van een post-doctorale accountancy opleiding, willen wij u graag ontmoeten. Oriënterend en uiteraard geheel vrijblijvend. Een afspraak voor een verhelderend gesprek maakt u met de heer R. Staal. Zijn telefoonnummer is 010 - 644240.

Unilever omvat een indrukwekkend aantal werkmaatschappijen. In 75 landen staan haar medewerkers midden in het dynamische marktgebeuren van alledag. Dit biedt de goede manager hoogst interessante kansen in een veelzijdig concern. Indien u behoefte heeft om geïnformeerd te worden over andere mogelijkheden bij Unilever, dan kunt u vanzelfsprekend eveneens contact opnemen. Belt u dan: 010 - 644232.

 Unilever

ACCOUNTANTSOPLEIDING

IN DIT INGEZONDEN STUK GAAT JAN ACHTEN IN OP DE PROBLEMATIEK VAN DE ACCOUNTANTSOPLEIDING. HIJ BESPREEKT DE LAGE SLAGINGS- en VERVOLGPERCENTAGES VAN DEZE OPLEIDING EN HOUDT EEN PLEIDOOI VOOR AFSCHAFFING VAN DE NIET-ACADEMISCHE NIVRA-OPLEIDING

Enige Rostra's geleden heb ik het probleem ter sprake gebracht van de accountantsopleiding wat betreft geldigheidsgang tentamens. In het kort kwam het hier op neer: na tentamen administratieve organisatie (AO) volgt tentamen accountantscontrole (AC) en daarna het slotexamen. De beide laatste konden elk maximaal 3x worden afgelegd, anders zou de kandidaat van voren af aan moeten beginnen. De problemen zaten vooral bij het tentamen AC, waar doorgaans tweederde voor zakte. Wij hebben via de vakgroepvergadering aangedrongen op aanpassing aan de regeling van de meeste andere faculteiten waar tentamen AO 4 jaar geldig blijft. Zonder om het verdere verloop in te gaan: deze aanpassing is inderdaad tot stand gebracht. Tentamens AO en AC blijven nu elk voor zich 4 jaar geldig. Hiermee is de belangrijkste hindernis in de opleiding opgeruimd. Vragen kunnen nog ontstaan door de overgang van oude naar nieuwe regeling. Een der studenten meende - naar gelang zijn omstandigheden - vrij te kunnen opteren voor oude dan wel nieuwe regeling. Ik kan de juridische structuur moeilijk overzien maar zou in deze gevallen de eigen mening wel afstemmen met de werkelijkheid.

ONDERWIJS

Directe aanleiding tot bovenstaande actie was het slechte resultaat bij het mei-tentamen AC vorig jaar. Van de 21 kandidaten zakten er 15. Bij het oktober-tentamen was het beeld nog slechter: 10 van de 13 zakten. De onrust die ontstond is tamelijk voor de hand liggend. Wij stelden voor een projectgroep in te stellen om dit nader te bekijken. Op voorstel van Woudhuysen hebben vakgroepen en later faculteitsraad besloten de COWO een onderzoek in te laten stellen. In maart heeft Ben Wilbrink van het COWO zijn rapport uitgebracht. Dat was niet bemoeiend; het kwam er eigenlijk op neer dat er geen duidelijk aanwijsbare oorzaak was. Opnieuw in discussie gaan wilde de vakgroep niet, maar de docenten waren wel bereid om na het mei-tentamen van dit jaar een en ander opnieuw te bekijken. Dat mei-tentamen AC gaf een iets minder ongunstige uitslag: 12 van de 19 zakten. Binnen de studenten heerst ontevredenheid over het onderwijs. Het is moeilijk deze ontevredenheid goed in te schatten; Niemand is snel genegen de hand in eigen boezem te steken, de mate van zelfwerkzaamheid is moeilijk waarneembaar, factoren als negatieve selectie kunnen een rol spelen. Die ontevredenheid komt m.i. deels voort uit de omstandigheden van het accountancy-beroep. Voor buitenstaanders vergt dit enige uitleg: Het beroep is reeds lang verdeeld in een analytische en een synthetische richting, min of meer analoog aan de verdeling in de algemene economie tussen monetaristen en keynesianen. Momenteel is de analytische richting aan de winnende hand. Dat "winnende" geldt tamelijk letterlijk: Doordat Limmerg bij velen de noodzaak van een normatieve theorie ("leer")

heeft bijgebracht, moet een van beide wel de waarheid bezitten. De reactie van de accountants van de verliezende richting is dan veelal om verschillen casuïstisch te verklaren, in plaats van de verschillen te erkennen. Ik vind dat daardoor in de opleiding deze verschillen onvoldoende naar voren komen. Tijdens de laatste werkcolleges van het seizoen 1978/79 kwam een uitbarsting van de ontevredenheid. De aanleiding was het volgende: Op het voorlaatste college gaf docent A een analytische uitleg van het vraagstuk. De volgende week was docent B er weer en omdat correcties bij het vraagstuk nog vragen oerriepen, werd hem gevraagd hoe dit vraagstuk moest worden opgelost. En zie, daar kwam een synthetische uitleg. Geconfronteerd met de eerste uitleg draaide docent B om de brei heen, in plaats van de verschillen gewoon toe te geven.

De reacties lieten zich raden: De een was briesend, de ander kon wel janken: wat moest je, vlak voor het tentamen? Dit lijkt een tamelijk rechtstreekse uitleg van slechte resultaten. Maar Ben Wilbrink van de COWO gelooft daar niet in: Als studenten ontevreden zijn, dan gaan ze compensatie zoeken en daarvoor komt veronderstelde kwaliteit van het onderwijs maar matig tot uitdrukking in de resultaten. Dat kan wel waar zijn maar toch blijf ik het frappant vinden dat 7 van de geslaagden van het mei-tentamen er 6 extern gereceteerd hebben.

Bovendien is het onderwijs een kwetsbare factor. Door de krappe formatie komt niet alles tot zijn recht. Repetitie-colleges voor het slotexamen worden bijvoorbeeld door een der docenten 's avonds bij hem op kantoor gegeven. Die kwetsbaarheid kan nu nog groter worden vanwege verschillende personeelsmutaties. Alleen hierom al moet dit deel voorzichtig worden benaderd en conflicten vermeden worden.

EXAMENS

De examens zijn eigenlijk een stuk apart. Ben Wilbrink van de COWO vindt de tentamens een vreemde eend in de bijt. Als de studenten hun vaardigheid hebben getoond in het oplossen van vraagstukken, dan zou een tentamen dat zo iets toetst, overbodig moeten zijn. Vanzelfsprekend moet dan zekerheid verkregen worden dat de vraagstukken door de studenten zelf worden opgelost. Het is wel een aantrekkelijk idee. Studenten die het vak niet aankunnen vallen dan vanzelf af, de rest stroomt harmonisch door. Maar door de koppeling aan de Nivra-opleiding is dit praktisch onmogelijk. Het zou een privilege geven boven de Nivra-studenten dat niet eerblijkelijk zou zijn. Maar moeten wij het Nivra-blok aan ons been maar accepteren? Vroeger waren er twee accountantsorganisaties, Nivra en Vaga. Na een beginconflict bleef als tegenstelling dat het Nivra halsterrig vasthield aan een niet-academische accountantsopleiding. Het Nivra won; bij de wet op de registeraccountants van 1962 werd de mogelijkheid om langs twee wegen een

accountant te worden, officieel geregeld en kregen Nivra en het daarmee verwante examenbureau tot taak de niet-academische opleiding te verzorgen. Deze opleiding duurt nominaal circa 8 jaar.

Jaarlijks worden nu middelbare scholieren verlost naar accountantskantoren onder het motto "werken en toch studeren", in plaats van het naar de universiteit gaan. Slecht een fractie hiervan haalt de eindstreep. Ik ken mensen die 20, soms 25 jaar over de opleiding doen voordat ze de eindstreep bereiken, of zij zelf tot het inzicht komen om te stoppen, of tot hun vrouw wegloupt. Mensen die de eindstreep niet halen hebben niets, geen enkel diploma. Het is een onmenselijke opleiding die zo mogelijk nog wreder gemaakt is, omdat het grootste struikelblok op het eind zit (ook hier het vak accountantscontrole) en de studenten pas na jaren tot het inzicht kunnen komen, de verkeerde beslissing genomen te hebben. Ik vind het hoog tijd om de Nivra-opleiding af te schaffen, maar ben bang dat dat slechts via politieke weg bereikbaar is.

Om ons te ontdoen van het blok aan het been van de Nivra-opleiding, zouden wij als faculteit in deze kwestie een standpunt moeten bepalen. Wij kunnen dan de inrichting van het onderwijs daarop afstemmen en initiatieven buiten de faculteit steunen. Dit standpunt staat nog los van of de accountancy-richting in een bedrijfs-economische of in een bedrijfskundige studierichting thuis hoort.

DE VAKCROEP

Tot nu toe hebben wij de vakgroep gebruikt om kwesties aanhangig te maken. Voor de accountancy-richting is de vakgroep daarvoor geschikt. Dat staat los van de boycot-actie van de actiegroep economen. Maar de deelname der studenten is minimaal, men is zeer benauwd zijn nek uit te steken. Het is te hopen dat zij later in hun beroep minder benauwd zijn... Ik heb zelf nooit problemen ondervonden door mijn activiteiten. Laat ik het meer wervend stellen: Deze activiteiten worden niet meteen verwacht van de tweede garnituur. Je moet wel behoedzaam werken, geen conflicten veroorzaken. Die verlies je toch. Daar ik zelf geslaagd ben voor het slotexamen, is voortzetting nodig. En met dit slagen wil ik iedereen groeten met wie ik al die jaren te maken heb gehad. Het is een boeiend en vruchtbaar deel van mijn leven geweest en ik hoop datzelfde van de anderen

Jan Achten

Peat, Marwick, Mitchell & Co. zoekt

Jonge Bedrijfseconomen

die een carrière in de internationale accountancy ambiëren. In verband met het internationale karakter van onze activiteiten, kent de firma een uitgebreide aanvulling op de postdoctorale accountancy-opleiding in de vorm van een intern cursussenpakket, dat elke fase in uw loopbaan bij PMM & CO. begeleidt. Mede hierdoor wordt, naast de praktijk, een theoretische basis gelegd die zich niet slechts beperkt tot de nationale accountancy. Verder bestaat de mogelijkheid om een trainingsperiode in het buitenland door te brengen. De firma laat haar medewerkers vrij in de keuze van hun woonplaats. Salaris en emolumenten liggen boven het gemiddelde dat gebruikelijk is in ons beroep. Peat, Marwick, Mitchell & Co. is een der grootste accountantskantoren ter wereld. Vanuit meer dan 300 vestigingen verlenen wij onze diensten.

Deze omvatten de controle van jaarrekeningen, het verrichten van bijzondere onderzoeken, het adviseren op het gebied van bedrijfsorganisatie en bedrijfseconomie. Daarnaast heeft de firma een uitgebreide belastingadviespraktijk.

Onze sollicitatieprocedure belooft in de regel slechts enkele weken vanaf het tijdstip van uw eerste contact. Na een oriënterend onderhoud volgt een uitnodiging om met toekomstige collega's binnen de firma van gedachten te wisselen over een carrière bij PMM & CO. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Drs. J. Reyink, Supervisor op ons kantoor in Den Haag, telefoon nr. 070-814761.

 Peat, Marwick, Mitchell & Co.

Laan van Nieuw Oost-Indië 127, 2593 BM Den Haag
Herengracht 566, 1017 CH Amsterdam

STUDENTEN IN DE VAKGROEP

DE FAKULTEITSRAAD HEEFT OP 2 JULI EEN NIEUWE TEKST VASTGESTELD VAN HET UITVOERINGSBESLUIT MBT DE ARTIKELN 12 EN 13 VAN HET FAKULTEITSREGLEMENT. UIT DEZE TEKST, DIE HIERONDER VOLLEDIG WORDT AFGEDRUKT, BLIJKT DAT IEDERE STUDENT DIE ZIJN PROPEDEUSE EXAMEN HEEFT GEAALD ONDER BEPAALDE VOORWAARDEN -ZIE ONDER 4- KAN OPTEREN VOOR HET LIDMAATSCHAP VAN EEN VAKGROEP. DE TEKST VAN HET UITVOERINGSBESLUIT LUIDT ALS VOLGT :

DE VAKGROEP

1. Met inachtneming van het bepaalde in art. 17 lid 2 van de WUB geldt tav het lidmaatschap van de vakgroepen het volgende. Het wetenschappelijke personeel wordt geheel in de vakgroepen georganiseerd. Geen der leden van dit personeel kan lid zijn van meer dan een vakgroep, behoudens uitdrukkelijk besluit van de fakulteitsraad.

Van het technies- en administratief personeel behoren allen zij tot de vakgroep, wier taak geheel ligt op het terrein van de vakgroep. Ten aanzien van het lidmaatschap van studenten gelden de hierna onder 2 tot en met 6 gegeven bepalingen.

2. Alle kandidaat-assistenten zijn lid van de vakgroep waarvoor zij werkzaam zijn. Wat betreft het lidmaatschap van de overige studenten hebben zij dezelfde rechten als de overige studenten, zoals omschreven onder 3 t/m 6.

3. Alle studenten (inbegrepen de kandidaat-assistenten, voorzover het vakgroep betreft waarvan zij niet krachtens punt 2 lid zijn) kunnen door schriftelijke aanmelding bij het fakulteitsburo in de maand oktober opteren voor het lidmaatschap van een of meer vakgroepen gedurende het volgende kalenderjaar, voorzover zij voldoen aan de onder 4 genoemde voorwaarde.

4. Om student lid van een vakgroep te kunnen worden, moet een student op het moment dat hij opteert voor het lidmaatschap als bedoeld onder 3, een bijdrage leveren aan de werkzaamheden op het desbetreffende vakgebied. Een student wordt voor de toepassing van deze regel geacht een bijdrage te leveren aan de werkzaamheden op het desbetreffende vakgebied indien hij: -in de kandidaats- of doctoraalfase cipeert in werk- of projectgroepen of actief deelneemt aan het onderwijs ter voorbereiding van een doctoraal tentamen klein dan wel bevoegd is tot participeren resp. deelnemen en zich voor een volgend trimester of semester heeft laten inschrijven. -participeert in enig onderdeel van het programma van onderwijsgebonden onderzoek, -werkt aan een kandidaatswerkstuk, een doctoraalscriptie of een afstudeerproject waarvan het onderwerp door de desbetreffende docent is goedgekeurd.

Bovendien kunnen voor het lidmaatschap van een vakgroep opteren andere studenten die naar het oordeel van de fakulteitsraad een bijdrage leveren aan de werkzaamheden op het desbetreffende vakgebied. Het betreffende vakgroepbestuur adviseert tijdig de fakulteitsraad in alle gevallen waarin voor het lidmaatschap is geopteerd.

5. De fakulteitsraad draagt het fakulteitsbestuur op in het geval dat het onder 4. genoemde advies van het vakgroepbestuur positief is namens de fakulteitsraad de betreffende student tot lid van de vakgroep te benoemen.

Blijkt uit het advies dat de betreffende student en de vakgroep van mening verschillen over de vraag of aan de voorwaarden onder 4. is voldaan, dan beslist de fakulteitsraad.

6. Het lidmaatschap van de onder 3. bedoelde studenten eindigt op 31 december van elk jaar automatisch, tenzij in de maand oktober daaraan voorafgaand opnieuw voor dat lidmaatschap is geopteerd en is voldaan aan de onder 3. gestelde voorwaarden. In dien de onder 4 bedoelde inschrijving niet gevolgd wordt door het onder 4 bedoelde participeren resp. deelnemen in het betreffende semester of trimester eindigt het lidmaatschap van de onder 3 bedoelde studenten nadat het vakgroepbestuur hiervan mededeling heeft gedaan aan het fakulteitsbestuur.

herinnering aan de actiedagen

VAKGROEPSBESTUUR

7. Het bestuur van de vakgroep bestaat uit alle hoogleraren, lectoren, houders van onderwijsopdrachten, alsmede de overige leden van het wetenschappelijke corps, voorzover deze laatste in vaste dienst zijn en uit een aantal vertegenwoordigers van de overige leden van de vakgroep. Het aantal van deze vertegenwoordigers en de wijze waarop zij worden gekozen, is geregeld in de hierna volgende punten 8 t/m 14.

8. Jaarlijks in de maand december be- legt elke vakgroep een vergadering van alle vakgroepsleden waarin elk der groeperingen:

1) leden van het wetenschappelijk personeel in tijdelijke dienst, (met uitzondering van hoogleraren, lectoren en houders van onderwijsopdrachten in tijdelijke dienst)

2) technies- en administratief personeel
3) kandidaatsassistenten
4) overige studentleden

behorend tot die vakgroep, hun vertegenwoordigers in het vakgroepbestuur kiezen. Deze verkiezingen kunnen, als de aantallen van een of meer van de groeperingen zulks wenselijk maken, in plaats van tijdens de bedoelde vergadering, ook schriftelijk worden gehouden, mits eveneens in de maand december.

9. Voor een nadere regeling van de onder 8 bedoelde verkiezingen dient elke vakgroep een reglement op te stellen, dat bij voorkeur deel moet uitmaken van het vakgroepsreglement. Dit verkiezingsreglement behoeft, ook als het geen onderdeel uitmaakt van het vakgroepsreglement, de goedkeuring van de fakulteitsraad en mag geen bepalingen bevatten die in strijd zijn met dit uitvoeringsbesluit. Zolang er nog geen geldig verkiezingsreglement is, dient in ieder geval de onder 8 bedoelde vergadering gehouden te worden, waarbij gelegenheid tot kandidaatstelling en verkiezing wordt gegeven.

10. De vertegenwoordigers van elk der onder 8 genoemde groeperingen kunnen uitsluitend uit en door de tot die groepering behorende vakgroepsleden worden gekozen.

11. Het totaal aantal vertegenwoordigers van de onder 8 genoemde groeperingen is gelijk aan het totaal aantal hoogleraren, lectoren, houders van onderwijsopdrachten en overige leden van het wetenschappelijke personeel in vaste dienst minus één.

12. Het totaal aantal vertegenwoordigers van de onder 8 bedoelde groeperingen wordt als volgt over deze groeperingen verdeeld.

Aan de groeperingen wordt beurtelings een plaats toegekend in de onder 8 aangegeven volgorde, steeds weer te beginnen bij 1), totdat het totaal aantal beschikbare vertegenwoordigerszetels in het vakgroepsbestuur, zoals bepaald onder 11, is bezet.

Indien daarbij het aantal vakgroepsleden van een der categorieën minder dan een 1/4 van het beschikbare aantal vertegenwoordigersplaatsen omvat, komt het resterende aantal vertegenwoordigersplaatsen ter beschikking van de overige groeperingen en wordt daaraan op overeenkomstige wijze toebedeeld.

13. Indien het aantal leden van het wetenschappelijk personeel in het bestuur van de vakgroep niet groot genoeg is om met inachtneming van het in art. 17, lid 3 van de WUB gestelde- ieder der overige groeperingen, technies- en administratief personeel, studenten en kandidaatsassistenten, in het vakgroepbestuur vertegenwoordigd te doen zijn, krijgt ieder der groeperingen technies- en administratief personeel, studenten en kandidaatsassistenten één vertegenwoordiger in het bestuur van de vakgroep waarbij zij ieder een deelstem ter grootte van 1/4 van het aantal beschikbare zetels hebben.

14. Een student kan ten hoogste van twee vakgroepbesturen lid zijn.

Aan de vakgroepen is gevraagd uiterlijk 1 oktober as de inschrijving open te stellen voor de werkgroepen die gegeven worden in het bre de semester dan het het tweede en derde trimester van studiejaar 1979/1980.

Formulieren waarmee men zich kan aanmelden voor het lidmaatschap van een vakgroep zijn vanaf heden verkrijgbaar op het faculteitsbureau, Kamer 3141. Uiterlijk 21 oktober dienen de formulieren op dezelfde plaats te worden ingeleverd.

Met vriendelijke groeten,
 Hoogachtend,
 namens het bestuur,
 H.J.M. Borsijn, hoofd fak. bur.

In het nieuwe studiejaar wil ik toch nog even terugkomen op de faculteitsraadvergadering van 2 juli. Daar stonden een aantal punten op de agenda die ik ook hier aan de orde wil stellen.

NIUW BESTUUR

Voor het begin van volgend jaar zullen alle drie de leden van het huidige faculteitsbestuur worden opgevolgd. Per 1 oktober zal de secretaris van het bestuur, dus Koenders, zijn taken overgeven aan drs. van Slijpe, die dan zijn pennen leeg mag gaan schrijven t.b.v. de faculteit. Koenders, die inmiddels alweer twee jaar als faculteitssecretaris is opgetreden, zal zich weer terugtrekken in de vakgroep bedrijfseconomie. Vervolgens zal ik zelf per 1 december worden opgevolgd. Ook mijn bestuurstermijn zit er dan al weer op. Mijn opvolger zal in de faculteitsraadvergadering van september benoemd worden. Tenslotte zal ook de vakgroep (per 1 januari) een rustiger oord gaan opzoeken. Prof. Verburg zal de voorzittersfunctie overgeven aan Prof. Venekamp, die door de raad tot zijn opvolger werd benoemd.

NA 3 JAAR

Het belangrijkste punt op de agenda was 'studenten in de vakgroepen'. Voorde mensen die dit agendapunt de afgelopen drie jaar hebben bijgehouden klinkt het misschien ongelooflijk, maar de faculteitsraad heeft nu eindelijk een goed besluit genomen. Een jarenlange democratiseringstrijd is er aan vooraf gegaan. En tenslotte is het resultaat dan toch gekomen; een redelijke studentvertegenwoordiging in het laagste bestuursorgaan van de faculteit, de vakgroep, zal binnenkort gerealiseerd kunnen worden.

Een terugblik is misschien wel even op zijn plaats. In de afgelopen drie jaar werd de democratisering van de vakgroepen voortdurend door de actiegroep aan de orde gesteld. De actiegroep heeft daar altijd zeer sterk de nadruk op gelegd omdat dit het bestuursnivo is waar over de onderwijsprogramma's besloten wordt. Uit de praktijk was ons duidelijk geworden dat de faculteitsraad, onderwijscommissie, propedeuse en kandidaatsraad wel kritiek konden uiten op de onderwijsprogramma's, maar dat de vakgroepen deze kritiek vaak naast zich neer legden.

en hun programma handhaafden. Het beste voorbeeld daarvan is natuurlijk de algemene inleiding in de propedeuse. Jarenlang hebben de commissies en raden er op aangedrongen deze inleiding er zou komen en jarenlang werd dit tegengehouden op het vakgroepsnivo. Uiteindelijk zijn we dan op een compromis terechtgekomen, wat we nu dan maar de algemene inleiding noemen. Het zal dus duidelijk zijn dat de studenten moeten meebe beslissen op het nivo waar het onderwijsprogramma tot stand komt de vakgroep.

Het is al weer anderhalf jaar geleden (!!!), dat de faculteitsraad tot een principe uitspraak kwam. Alle studenten zouden lid moeten kunnen worden van het vakgroepsbestuur. De 'uitstellers', die dachten dat hier misschien wel een bekend spreekwoord op van toepassing zou zijn, bedachten een uitsteltruc. Zij waren van mening dat op zo'n

In de WUB staat dat de faculteitsraad bepaalt welke leden lid zijn van een vakgroep. Dat betekent dat die beslissing in de raad genomen moet worden en dat dus de regeling die opgesteld was 'binnen' de wet stond en dat er dus geen experimenteeraanvraag op mogelijk was. Met deze argumentatie probeerde de actiegroep de zaak te overtuigen en vertraging te voorkomen. De raad bestond toen nog voor het grootste gedeelte uit 'uitstellers' en daardoor werd een regeling waar de faculteitsraad over zou moeten beslissen in handen gegeven van de minister. De actiegroep noemde de raad toen 'roomser dan de Pais'. In een tijd waarin de minister de beslissingen van de lagere nivo's steeds meer naar zich toetrekt is het natuurlijk een slechte zaak wanneer de faculteit hem daarbij een handje helpt. Gelukkig zou eerst het maagdenhuis het experiment nog moeten goedkeuren, voordat de minister zich er over uit zou gaan spreken. Ook hier kwamen de juristen tot de conclusie dat de faculteit geen beroep kon doen op het artikel, omdat het geen echt experiment was en daarmee kwam de hele democratiseringsdiscussie weer terug in de raad. De raad was toen op het punt gekomen dat nog langer uitstellen onmogelijk was geworden en dat er nu een besluit genomen moest worden. Omdat de raad al een principe uitspraak had gedaan kon de discussie nu vrij vlot worden afgehandeld. Een aantal alternatieven werden op een rij gezet en tenslotte kon een grote meerderheid in de raad zich verenigen met het compromis. Per 1 januari zullen alle kandidaats en doctoraalstudenten die zich voorbereiden op een tentamen van een vakgroep, dan wel een paper of scriptie schrijven, kunnen opteren voor het lidmaatschap van de vakgroep. Uit de studentleden van de vakgroep zullen dan de vakgroepsbestuursleden gekozen worden. Voor de precieze regeling verwijs ik maar naar het stukje in de Rostra van het faculteitsbureau. Mochten er dan nog vragen zijn dan kunnen jullie me altijd bereiken op kr 3117-tel 4258 of kr 2163-tel 4122. Van uitstel kwam deze keer geen afstel. De vakgroepsdeuren zullen geopend worden. Daarom zou ik iedereen die geïnteresseerd is willen oproepen om te opteren voor het lidmaatschap. De democraten zal er een goede dienst mee bewezen worden.

RONDUIT DE RAAD

Clemens Lutz

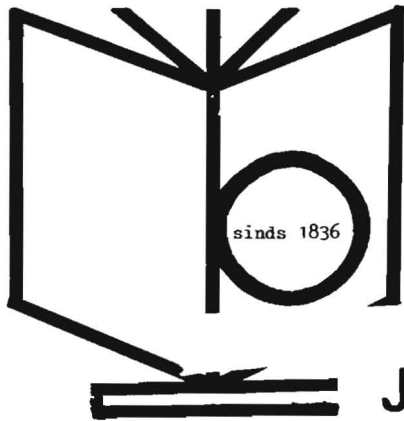
Clemens Lutz van de Actiegroep Economie is lid van het dagelijks bestuur van de faculteit. Samen met de heer Verburg en de heer Koenders draagt hij zorg voor de bestuurlijke gang van zaken aan de faculteit. Hij is te bereiken op kamer 3117, tel 4258

regeling een experimenteeraanvraag gedaan zou moeten worden. Daarmee zouden zij dan verzekerd zijn van een paar jaar vertraging. Het is inderdaad mogelijk om een beroep te doen op het experimenteertartikel in de WUB (wet universitaire bestuursvorming). Een voorwaarde is dan wel dat het experiment afwijkt van de wet. Anders is er geen sprake van een experiment.

Clemens Lutz

brinkman's

boekhandel

Jodenbreestraat 23 - kamer 2386
Amsterdam - Tel.: 020 - 525 4024

Fletcher - Economics and social problems

Houghton Mifflin, 1979

f 32,90

Y.S. Brenner - Looking into the seeds of time
Social mechanisms in economic development.

Van Gorcum, 1979

f 52,50

A.A. Wentink/H. Coenen- Sociologie van de economie

De wording van de 'post-industriële' samenleving of van de de 'verzorgingsstaat' staat centraal in dit boek. Men probeert de identiteit te bepalen van de moderne economische samenleving.

Vuga, 1979

f 15,00

Suzan de Kock- Milieuvuiling en milieubeleid
economisch bekeken

Een doeltreffend milieubeleid staat of valt met de economische implicaties en de doeltreffendheid waarmee die worden opgevangen.

De Nederlandsche Boekhandel, 1979

f 18,90

Energy. Global prospects 1985-2000

Report of the WAES workshop on alternative energy strategies.

McGraw-Hill, 1977

f 24,65

Jan Pen- Kijk, economie

Over mensen, wensen, werk en geld.

BOEK VAN DE MAAND Tot 6 oktober f 19,50
(daarna f 32,50)

EKONOMIE
GEOGRAFIE
PLANOLOGIE
SOCIOLOGIE